

Otvorený list ministrovi školstva Branislavovi Gröhlingovi a vláde Slovenskej republiky: 3-ročné deti doplatia na nedotiahnutý zákon o povinnom predprimárnom vzdelávaní

Bratislava, 27.5.2021

*minister školstva Branislav Gröhling
vláda Slovenskej republiky*

*Na vedomie:
prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová*

Dňa 1. januára 2021 nadobudla platnosť novela školského zákona (245/2008) o výchove a vzdelávaní, ktorá zavádza povinné predprimárne vzdelávanie. Účinnosť nadobudne 1. septembra 2021, kedy budú mať po prvýkrát povinnosť nastúpiť do materských škôl všetky 5-ročné deti. Ministerstvo školstva však zákon nedotiahlo a nechalo materské školy na túto zmenu nepripravené. Ide najmä o problém detí so sociálnymi a zdravotnými znevýhodneniami v predškolskom veku, či marginalizovaných skupín, ktoré by teraz mali povinne absolvovať predprimárne vzdelávanie, avšak ich rodičia čelia akútnemu nedostatku miesta a chýbajúcemu podpornému tímu odborníkov, nehovoriac o absolútnom nedostatku bezbariérových predškolských zariadení. Ďalší problém majú deti v predškolskom veku, ktoré doteraz navštevovali nesieťové (súkromné) zariadenia. Podľa zákona by sa mali zapísať do svojej „kmeňovej škôlky“, čo môže spôsobiť, že nebudú môcť ukončiť vzdelanie v nesieťovom zariadení podľa individuálneho programu a budú musieť ukončiť predprimárne vzdelávanie v novom im neznámom prostredí. Zároveň to spôsobí zvýšený kapacitný nápor na obecné materské školy, ktoré už teraz nemajú dostatok miest pre nové deti.

Slovensko sa borí s nedostatkom miest v materských školách už viac ako 12 rokov a doteraz neprišlo zo strany vlád k žiadnemu systémovému riešeniu tohto problému. V Pláne obnovy sa opäť objavuje len riešenie formou budovania nových priestorov a kapacít pre materské školy. Ale fakt, že sa na Slovensku táto situácia neustále opakuje už toľko rokov, je jasným dôkazom, že len samotné stavanie nových budov jednoducho nestačí. Situácia sa naopak neustále zhoršuje: v roku 2019 bolo zamietnutých viac ako 11 000 žiadostí a v roku 2020 to bolo podľa ročenky Centra vedecko-technických informácií SR dokonca viac než 18 000. Do konca mája prebieha zápis detí do materských škôl a **mnohí rodičia už teraz dostali od riaditeľiek MŠ informáciu, že ich 3-ročné deti jednoducho nebudú môcť prijať** práve z dôvodu nutnosti držania miesta pre predškolákov a predškoláčky.

Ministerstvo, napriek tomu, že na to malo čas vyše roka, sa snaží na poslednú chvíľu zákon opraviť cez poslanecký návrh, ktorý umožní otvorenie tried materských škôl v tzv. „adaptovaných priestoroch“ (aj to len na obdobie troch rokov) a mal by zaviesť register poskytovateľov predprimárneho vzdelávania, kam by mali po novom patriť aj nesieťové zariadenia, aby si mohli svoje deti nechať u seba aj v poslednom „škôlkárskom ročníku“. Tento sa však do konca mája nestihne schváliť, a zároveň vôbec nerieši situáciu detí z marginalizovaných skupín, ani detí so zdravotným znevýhodnením, ktoré škôlku potrebujú najviac. Riaditeľky materských škôl musia dať stanovisko o prijatí resp. neprijatí dieťaťa do 15. júna, a keďže nechcú porušovať zákon, **zamietajú žiadosti tým najmladším deťom**. Tisíckam rodín s deťmi vo veku 3 rokov tak hrozí, že v septembri zostanú bez miesta v materskej škole a budú nútené buď zostať s deťmi doma alebo si zaplatiť súkromné zariadenie, ktoré je však pre množstvo rodičov finančne nedostupné. Zároveň rodičom chýba akákoľvek finančná podpora zo strany štátu pre deti nad 3 roky veku. Rodičovský príspevok rovnako ako Príspevok na starostlivosť o dieťa môžu poberať len rodičia detí do veku 3 rokov.

V septembri sa naplno prejaví tento dlhodobý nezájum o naše najmenšie deti a preto sa obraciame na ministra školstva Branislava Gröhlinga a Vládu Slovenskej republiky, aby túto situáciu začali neodkladne riešiť. Požadujeme:

- komplexné informácie o tom, **ako chce ministerstvo riešiť situáciu** rodín s deťmi vo veku 3 rokov, **ktorým** už teraz riaditeľky MŠ z obavy, že porušia zákon, **zamietajú žiadosti o prijatie** ich dieťaťa do prvých ročníkov MŠ;
- **finančnú kompenzáciu** pre tých rodičov, ktorí miesto pre svoje deti z dôvodu nedostatku kapacít nedostanú, nakoľko vláda SR nie je schopná zabezpečiť dostatok voľných kapacít v materských školách pre najmladšie deti v dostatočne rýchлом čase, čo spôsobí nemožnosť zamestnať sa pre rodiča, alebo zvýšené náklady na súkromné predškolské zariadenie v rozmedzí 200 - 400 Eur formou **poskytnutia príspevku** na rozličné formy flexibilnej starostlivosti o deti vo veku od 0 do 6 rokov veku;
- dofinancovanie nákladov na výchovu v MŠ zriaďovateľom pre deti zo SZP alebo z MRK mimo príspevku a zabezpečenie ich stravy, nákladov na pomôcky a cestovné náklady;
- **uzákonenie garancie miesta v materskej škole** pre deti od 3 rokov veku bez ohľadu na zriaďovateľa (obec, súkromná MŠ, nesieťové zariadenie), ktorú sme tu mohli mať už dávno, avšak doteraz sa nenašla dostatočná politická vôľa tak urobiť.

Týmto apelujeme na ministerstvo školstva, ako aj na vládu Slovenskej republiky, aby čo najskôr zaviedla právny nárok na miesto v MŠ pre 3-ročné deti a zároveň nastavila adekvátnu finančnú kompenzáciu pre rodičov detí vo veku 3 - 6 rokov (resp. do začatia povinnej školskej výchovy) v prípade, že miesto v materskej škole nedostanú.

S úctou,

signatárky a signatári

1. Simona Petřík, mama 5-ročnej dcéry
2. Irena Bihariová, mama 6-ročnej dcéry a 8-ročného syna
3. Lucia Plaváková, mama 3-ročnej dcéry
4. Martin Hojsík, otec 10 a 13-ročných detí
5. Zora Jaurová, mama 14-ročného syna
6. Tomáš Valášek, otec 5-ročného syna
7. Michal Šimečka, otec 10-mesačnej dcéry
8. Michal Truban, otec ročnej dcéry
9. Branislav Vančo, otec 10-ročného syna
10. Ondrej Prostredník, otec 2 detí
11. Beáta Jurík, mama 6-ročného syna
12. Ingrid Kosová, učiteľka v materskej škole a mama 2 detí
13. Michaela Tavalýová, mama 3-ročného syna